

Verduurzaming in Prinsenbeek

Enquête november 2023

Rapport I&O Research

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2024/006

Datum

januari 2024

Opdrachtgever

Dorpsplatform Prinsenbeek

Auteurs

Jord van Beek
Bram Wolf

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Algemene situatie en houding	4
Verduurzaming in de woning	4
Ondersteuning en informatiebehoefte	5
1. Inleiding	8
1.1 Achtergrond	8
1.2 Onderzoeksvragen	8
1.3 Doelgroep en onderzoeksopzet	8
1.4 Leeswijzer	9
2. Algemene situatie en houding	11
2.1 Oude, grotere koopwoning staat centraal	11
2.2 Bekenaren over het algemeen begaan met klimaat en duurzaamheid	12
3. Verduurzaming in de woonomgeving	15
3.1 Isolatie en zonnepanelen populair in Prinsenbeek	15
3.2 Geld belangrijkste barrière voor verder verduurzamen, met name voor warmtepomp en thuisaccu	17
3.3 Huiseigenaar hoofdverantwoordelijk, maar ook taak voor overheid	21
4. Informatie en ondersteuning	23
4.1 Voldoende kennis over verduurzamingsmaatregelen, maar beperkte bekendheid met websites	23
4.2 Twee op de drie Bekenaren heeft behoefte aan ondersteuning	24
4.3 Grootste informatiebehoefte over nog niet genomen maatregelen	25
Bijlagen	28
A. Gebruikte vragenlijst	28
B. Achtergrondkenmerken	35

Samenvatting

Prinsenbeek is opgenomen als verkenningsgebied in de Transitievisie Warmte van de gemeente Breda. De resultaten uit dit onderzoek suggereren dat Prinsenbeek hier een geschikte locatie voor is. Er is een hoge mate van bereidheid om te verduurzamen en met name op het gebied van isolatie is er al veel gedaan. De volgende stap die Bekenaren graag zouden willen zetten is het aanschaffen van een warmtepomp en/of energieopslag in de vorm van een thuisaccu. Voor deze (en andere) aanpassingen zijn kosten momenteel de grootste beperkende factor.

De eigenaar van de woning wordt door de meeste Bekenaren gezien als hoofdverantwoordelijke voor het verduurzamen van de woning. Wel is ondersteuning vanuit de overheid in de vorm van met name subsidies en andere financiële ondersteuning wenselijk. Over warmtepompen en thuisaccu's zouden veel Bekenaren graag meer informatie ontvangen. Het liefst ontvangen ze dit in een persoonlijk gesprek of via lokale informatiebronnen uit Prinsenbeek.

Voor kopers in een vve en huurders is de woonsituatie de belangrijkste belemmering om te verduurzamen. Zij missen dan ook voornamelijk ondersteuning bij het aanzetten van hun vve of verhuurder tot het nemen van verduurzamende maatregelen.

Algemene situatie en houding

Het overgrote deel van de respondenten (88%) heeft een eigen koopwoning. Het gaat hierbij specifiek om een koopwoning zonder een vereniging van eigenaren (vve). Kopers zonder een vve hebben de hoogste mate van eigenzeggenschap over hun woning en hebben daardoor zelf de meeste mogelijkheden om aanpassingen aan de woning te kunnen doen.

Ongeveer de helft van de respondenten (49%) woont in een woning van vóór 1975. Dit zijn woningen waarbij er nog geen of nauwelijks eisen gesteld werden aan de energiezuinigheid toen zij gebouwd werden. Dat betekent dat er in deze woningen vaak nog veel stappen gemaakt kunnen worden om te verduurzamen, als dat niet al gebeurd is.

Het overgrote deel van de Bekenaren (84%) geeft aan op de hoogte te zijn van de effecten van klimaatverandering. Ongeveer zes op de tien respondenten zeggen zich zorgen te maken over klimaatverandering en denken dat de maatregelen die zij treffen hier invloed op kunnen hebben (respectievelijk 61% en 54%). Ongeveer de helft van de Bekenaren (49%) voelt zich ook echt geroepen om actie te ondernemen tegen klimaatverandering.

Verduurzaming in de woning

Iets minder dan de helft van de Bekenaren (49%) denkt dat het goed of zelfs volledig mogelijk is dat hun woning aardgasvrij is in 2044. Nog eens 36 procent denkt dat het een beetje mogelijk is en ongeveer 16 procent denkt dat het helemaal niet mogelijk is.

Vrijwel alle Bekenaren (95%) hebben al iets aan hun woning gedaan of laten doen om het te verduurzamen. De populairste aanpassingen zijn het isoleren van muren en dak, het plaatsen van kierdichting en isolatieglas (HR++) en het installeren van zonnepanelen. In vergelijking met andere maatregelen blijft het plaatsen van warmtepompen nog enigszins achter.

Een hybride warmtepomp en volledig elektrische warmtepomp zijn beiden door vier procent geplaatst. Minder dan één procent heeft een thuisaccu geplaatst.

Bij het doen van deze aanpassingen is de woonsituatie leidend. Huurders zijn niet in staat zelf te beslissen over isolatie en het leggen van zonnepanelen. Wel hebben zij in dezelfde mate kierdichting aangebracht als kopers. Bij het plaatsen van zonnepanelen wordt ook het verschil tussen kopers met en zonder vve zichtbaar. Waar 60 procent van de kopers zonder vve al zonnepanelen heeft geplaatst, is dit bij kopers met vve 16 procent.

Bekenaren is gevraagd wat zij verder nog in hun woning zouden willen doen aan verduurzaming. Vervolgens is dezelfde vraag nogmaals gesteld, maar dan met de extra stipulatie dat geld hierbij geen rol speelt. De meest sprekende resultaten zijn die voor het plaatsen van een thuisaccu en een volledig elektrische warmtepomp. Momenteel zou 16 procent van de Bekenaren een thuisaccu kunnen en willen aanschaffen in de komende vijf jaar en 11 procent zou een volledig elektrische warmtepomp nemen. Als geld geen rol zou spelen, dan stijgt dit naar respectievelijk 41 procent en 38 procent. Voor een thuisaccu en een volledig elektrische warmtepomp, zijn de kosten voor veel Bekenaren blijkbaar een beperkende factor.

Drie op de tien Bekenaren (29%) noemt als voornaamste belemmering om het huis te verduurzamen dat ze het te duur vinden (maar het wel zouden kunnen betalen) en een aanvullende 13 procent zegt dat ze het echt niet kunnen betalen. Dat betekent dat voor 42 procent van de Bekenaren, geld de voornaamste belemmering is om het huis (verder) te verduurzamen. Te veel 'gedoe' in de woning, een gebrek aan kennis over hoe het aangepakt moet worden en dat het technisch niet mogelijk is maatregelen te nemen, worden allemaal minder vaak genoemd. Ouderen (65+) zijn vaker niet van plan om nog (verder) te verduurzamen.

Voor kopers met een vve is een vve die geen maatregelen wil nemen voor 10 procent de voornaamste reden niet (verder) te verduurzamen. Voor huurders van een corporatie gaf 39 procent een verhuurder die geen maatregelen wil nemen als de voornaamste reden op. Voor hen is dit de voornaamste belemmering, nog meer dan de kosten.

De helft van de Bekenaren (46%) vindt dat de grootste (financiële) verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van de woning ligt bij de eigenaar. Voor kopers zonder vve zijn zij dat zelf, voor kopers met een vve is het de vve en voor huurders is het hun verhuurder. Daarnaast geven ongeveer drie op de tien (33%) aan dat de overheid de grootste (financiële) verantwoordelijkheid draagt.

Ondersteuning en informatiebehoefte

Ondanks dat ongeveer driekwart van de Bekenaren zegt voldoende informatie te hebben of te weten waar ze dat kunnen vinden, is minder dan de helft (37%) bekend met ten minste een van de uitgevraagde informatiebronnen. De pagina over duurzaam wonen op de website van de gemeente Breda is bij de Bekenaren het meest bekend: ongeveer één op de vijf (21%) kent dit. Websites van de landelijke organisaties RVO en Milieucentraal zijn bij iets minder mensen bekend (beiden 15%).

Ongeveer twee op de drie Bekenaren (66%) hebben behoefte aan ondersteuning bij het verduurzamen van hun woning. De meest genoemde ondersteuning die men momenteel mist is in de vorm van financiële ondersteuning (subsidies, leningen, etc.). Dit is in lijn met de eerdere resultaten dat kosten de vaakst genoemde belemmering is om verder te verduurzamen. Informatie over goede en betrouwbare partijen die kunnen helpen bij het verduurzamen van de woning en informatie over de verschillende mogelijkheden in het huis, worden door ongeveer drie op de tien Bekenaren genoemd (respectievelijk 33% en 29%).

Voor huurders en kopers binnen een vve is de woonsituatie een grote barrière om te kunnen verduurzamen en hierbij missen zij ook de meeste ondersteuning. Voor kopers zonder een vve zijn de kosten en financiële ondersteuning het belangrijkste.

Ongeveer zeven op de tien Bekenaren (70%) zou graag meer informatie ontvangen over bepaalde onderwerpen. De onderwerpen waar men het meest over zou willen weten zijn warmtepompen en energieopslag (thuisaccu). Dit zijn ook de maatregelen die men tot nu toe nog niet of nauwelijks genomen hebben en die men graag in de toekomst zou willen nemen, zeker als geld geen rol zou spelen.

Van de Bekenaren die graag meer informatie zouden willen ontvangen, willen ongeveer vier op de tien (39%) de informatie graag ontvangen in een persoonlijk gesprek. Verder worden lokale informatiebronnen uit Prinsenbeek gezien als geschikte kanalen voor het informeren over verduurzaming. Fysieke bijeenkomsten moeten liever op een kleine schaal. Bijvoorbeeld persoonlijk of met de straat/wijk, maar niet met het hele dorp.

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De gemeente Breda heeft als doel in 2044 aardgasvrij en CO₂-neutraal te zijn. Om dit proces via een goede structuur te laten verlopen heeft de gemeente de Transitievisie Warmte Breda opgesteld voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Het Dorpsplatform Prinsenbeek (DPP) heeft het initiatief genomen om de energietransitie in het dorp te faciliteren. Op basis van dit initiatief vanuit het DPP is Prinsenbeek opgenomen als een van de verkenningsgebieden in de Transitie Visie Warmte van de gemeente Breda. Deze marsroute beoogt een realistisch programma te zijn dat aansluit bij de rol van het Dorpsplatform in de Beekse gemeenschap; een verbindende rol. Vanuit dit initiatief wil het Dorpsplatform Prinsenbeek, bij monde van het domein Duurzaamheid, in kaart brengen wat het handelingsperspectief is van de inwoners van Prinsenbeek, met de gedachte dat de energietransitie slaagt als de bewoner er nauw bij betrokken wordt, meedenkt en beslissingen neemt over de mogelijkheden om aardgasvrij en energie neutraal te worden.

1.2 Onderzoeksvragen

De centrale vraag in dit onderzoek is:

Wat is het handelingsperspectief van de inwoners van Prinsenbeek in het kader van de verduurzaming van hun woning en welke belemmeringen en hulpvragen ervaren zij daarbij?

Deze onderzoeksvraag kan worden opgedeeld in enkele deelvragen:

- 1 Wat is de houding van de inwoners van Prinsenbeek tegenover verduurzamen en de energietransitie in het algemeen?
- 2 Welke verduurzamende maatregelen heeft men al uitgevoerd?
- 3 Welke verduurzamende maatregelen zou men nog uit willen voeren?
- 4 Wat zijn de redenen dat men voor de verduurzamende maatregelen zou kiezen / heeft gekozen?
- 5 Welke belemmeringen ervaart men bij het verduurzamen van hun woning?
- 6 Welke vormen van ondersteuning zouden zij willen hebben om met deze belemmeringen om te kunnen gaan?
- 7 Welke informatiebehoefte heeft men en hoe zou men deze informatie willen ontvangen?

1.3 Doelgroep en onderzoeksopzet

De doelgroep van dit onderzoek zijn alle inwoners van Prinsenbeek van 18 jaar en ouder. In dit onderzoek beschreven als 'Bekenaren'.

Alle postcode-adressen in Prinsenbeek kregen via een brief een uitnodiging om mee te doen aan een online enquête. Per adres konden twee bewoners van 18 jaar of ouder de vragenlijst invullen.

In totaal hebben 1.078 inwoners van Prinsenbeek meegedaan aan het onderzoek. 130 daarvan waren een tweede persoon op een adres waarvan al iemand anders de enquête had ingevuld.

Hoewel alle inwoners van Prinsenbeek van 18 jaar en ouder tot de doelgroep behoren, is een thema als verduurzaming voor sommige groepen interessanter dan voor andere groepen. Met name de woonsituatie speelt hierbij een grote rol, zoals later in het rapport ook duidelijk wordt. Bekenaren met een koopwoning (zonder een vve) zijn oververtegenwoordigd in dit onderzoek. Deze groep heeft over het algemeen het meeste handelingsperspectief, omdat zij zelf kunnen beslissen over hun eigen woning. Dat betekent niet dat hun resultaten belangrijker zijn dan die van bijvoorbeeld huurders, maar het kan er wel voor zorgen dat zij het thema interessanter vinden en sneller geneigd zijn de vragenlijst in te vullen. Het is daarom goed om te onthouden dat wij met 'Bekenaren' in dit onderzoek voornamelijk spreken over kopers zonder een vve.

De resultaten zijn gewogen op geslacht en opleidingsniveau en zijn daarmee representatief op deze kenmerken voor de hele populatie van Prinsenbeek.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport beschrijft de resultaten van het onderzoek naar de verduurzaming in Prinsenbeek. Hoofdstuk 2 beschrijft de woonsituatie en de algemene houding ten opzichte van klimaat en verduurzamen. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten over de verduurzaming in de woonomgeving. Hierbij kijken we naar wat inwoners van Prinsenbeek al gedaan hebben aan verduurzaming, wat zij nog van plan zijn (en wat niet) en wat mogelijke barrières zijn om niet (verder) te verduurzamen. Hoofdstuk 4 beschrijft de bekendheid met ondersteuning bij verduurzaming en de informatiebehoefte en communicatievoorkeuren vanuit de inwoners.

In Bijlage A staat de gebruikte vragenlijst en de achtergrondkenmerken van de respondenten staan in Bijlage B.

Resultaten

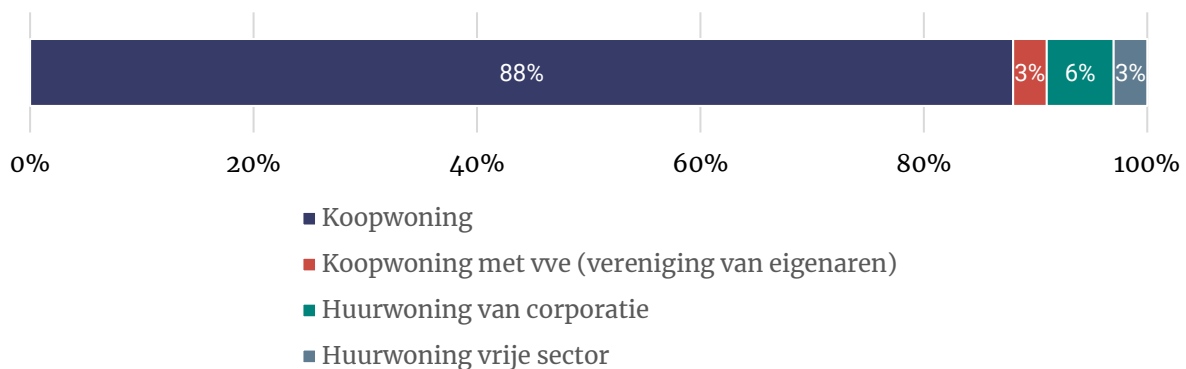
2. Algemene situatie en houding

Voordat de specifieke verduurzaming in de eigen woning wordt behandeld, is het zinnig om eerst te kijken naar wat de situatie van de Bekenaar is in het kader van wonen en duurzaamheid. Over wat voor woningen hebben we het hier voornamelijk? En hoe kijkt de Bekenaar eigenlijk aan tegen de thema's klimaat en duurzaamheid? Voor een overzicht van de overige achtergrondvariabelen (geslacht, leeftijd, huishoudgrootte en opleidingsniveau), zie Bijlage B.

2.1 Oude, grotere koopwoning staat centraal

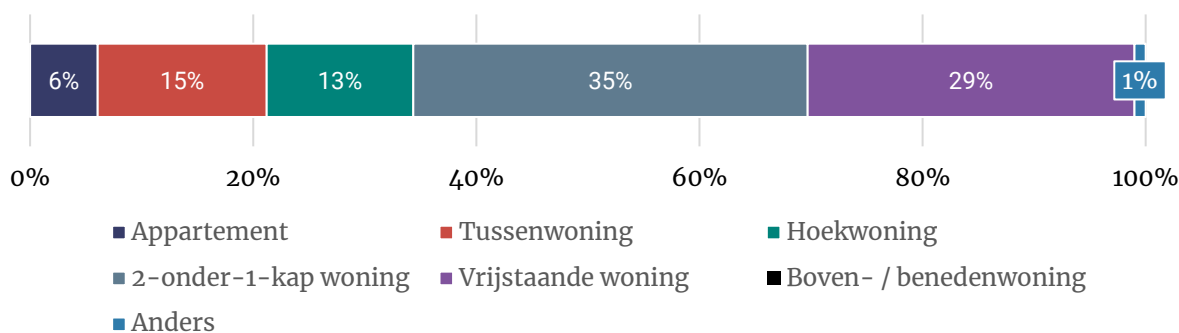
Het overgrote deel van de respondenten (88%) heeft een eigen koopwoning (Figuur 2.1). Het gaat hierbij specifiek om een koopwoning zonder een vereniging van eigenaren (vve). Kopers zonder een vve hebben de hoogste mate van eigenzeggenschap over hun woning en hebben daardoor zelf de meeste mogelijkheden om aanpassingen aan de woning te kunnen doen. Drie procent van de respondenten heeft te maken met een vve-constructie. Zij zijn wel eigenaar van hun eigen woning, maar kunnen niet altijd verduurzamingsmaatregelen nemen, zonder dat hun vve daarmee in moet stemmen. De laatste negen procent van de respondenten zijn huurders. Zij hebben de minste mogelijkheden om iets aan de woning aan te passen. Lager opgeleiden hebben vaker een huurwoning.

Figuur 2.1 - Wat is uw woonsituatie? (n=1.078)

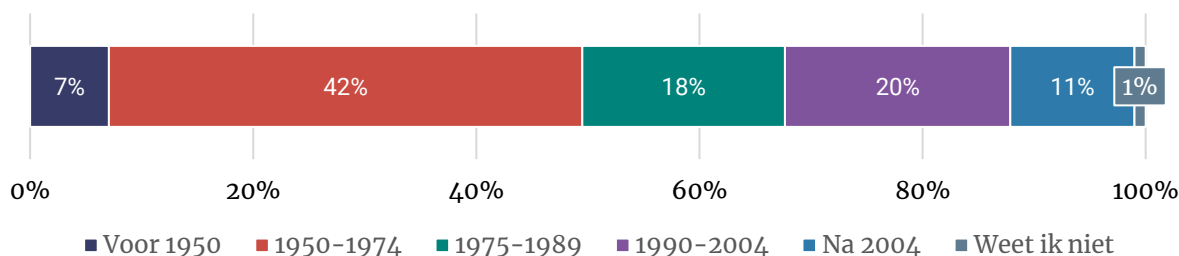
Twee op de drie respondenten wonen in een 2-onder-1-kap of een vrijstaande woning (64% in totaal) (Figuur 2.2). Ongeveer een kwart (28%) woont in een hoek- of tussenwoning. De overige respondenten wonen in een appartement. Vrijwel alle kopers met een vve hebben een appartement. Onder 'anders' noemt men veelal een geschakelde woning.

Figuur 2.2 - In wat voor type woning woont u? (n=1.078)

Ongeveer de helft van de respondenten (49%) woont in een woning van vóór 1975 (Figuur 2.3). Dit zijn woningen waarbij er nog geen of nauwelijks eisen gesteld werden aan de energiezuinigheid. Dat betekent dat er in deze woningen vaak nog veel stappen gemaakt kunnen worden om te verduurzamen, als dat niet al gebeurd is. Ongeveer een op de drie respondenten (31%) woont in een woning uit 1990 of later. Deze nieuwere huizen zijn over het algemeen al voorzien van redelijke of goede isolatie en hebben dubbelglas. Deze nieuwere woningen zijn vaker appartementen en vrijstaande woningen. Over het algemeen zijn huurwoningen nieuwer dan koopwoningen.

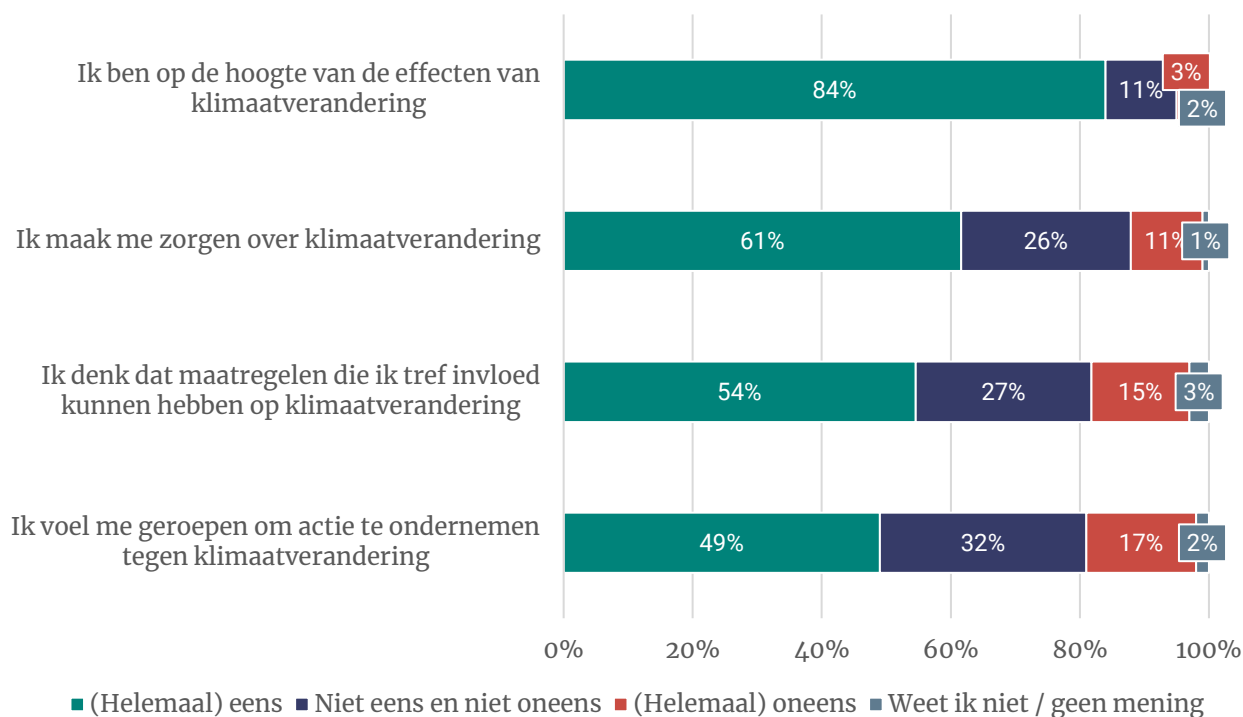
Figuur 2.3 - Wat is het bouwjaar van uw woning? (n=1.078)

2.2 Bekenaren over het algemeen begaan met klimaat en duurzaamheid

Het overgrote deel van de Bekenaren (84%) geeft aan op de hoogte te zijn van de effecten van klimaatverandering (Figuur 2.4). Hoger opgeleiden zeggen hier vaker van op de hoogte te zijn dan middelbaar en lager opgeleiden. Ongeveer zes op de tien respondenten zeggen zich zorgen te maken over klimaatverandering en iets meer dan de helft denkt dat de maatregelen die zij treffen hier invloed op kunnen hebben (respectievelijk 61% en 54%). Vrouwen maken zich over het algemeen meer zorgen over klimaatverandering dan mannen. Ongeveer de helft van de Bekenaren (49%) voelt zich ook echt geroepen om actie te ondernemen tegen klimaatverandering. Voor ieder van de stellingen geldt dat hoger opgeleiden het vaker met de stelling eens zijn dan middelbaar en lager opgeleiden.

Figuur 2.4 - In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (n=1.078)

Ongeveer twee op de drie Bekenaren (65%) geloven dat duurzamer wonen geld bespaart op de energierekening (Figuur 2.5). Inwoners van 40 jaar of jonger zijn het hier vaker mee eens dan inwoners van 41 en ouder.

Iets minder dan de helft (46%) vindt dat hij/zij nu al heel duurzaam woont. Huurders in de vrije sector zeggen het vaker hiermee eens te zijn, terwijl huurders die van een corporatie huren juist vaker zeggen het hiermee oneens te zijn. Dit hangt waarschijnlijk samen met het bouwjaar: huurwoningen van corporaties zijn vaak ouder. Het bouwjaar van de woning hangt sterk samen met de mate waarin men vindt dat ze nu al duurzaam leven. Voor mensen die in een woning van vóór 1950 wonen zegt 29 procent het met de stelling eens te zijn, voor mensen die in een woning van na 2004 wonen is dit 78 procent.

De woonsituatie is leidend voor in hoeverre mensen zich nu aan het voorbereiden zijn op duurzaam wonen. Kopers zonder vve zijn het hier vaker mee eens dan huurders. Bouwjaar van de woning lijkt hier niet bij mee te spelen.

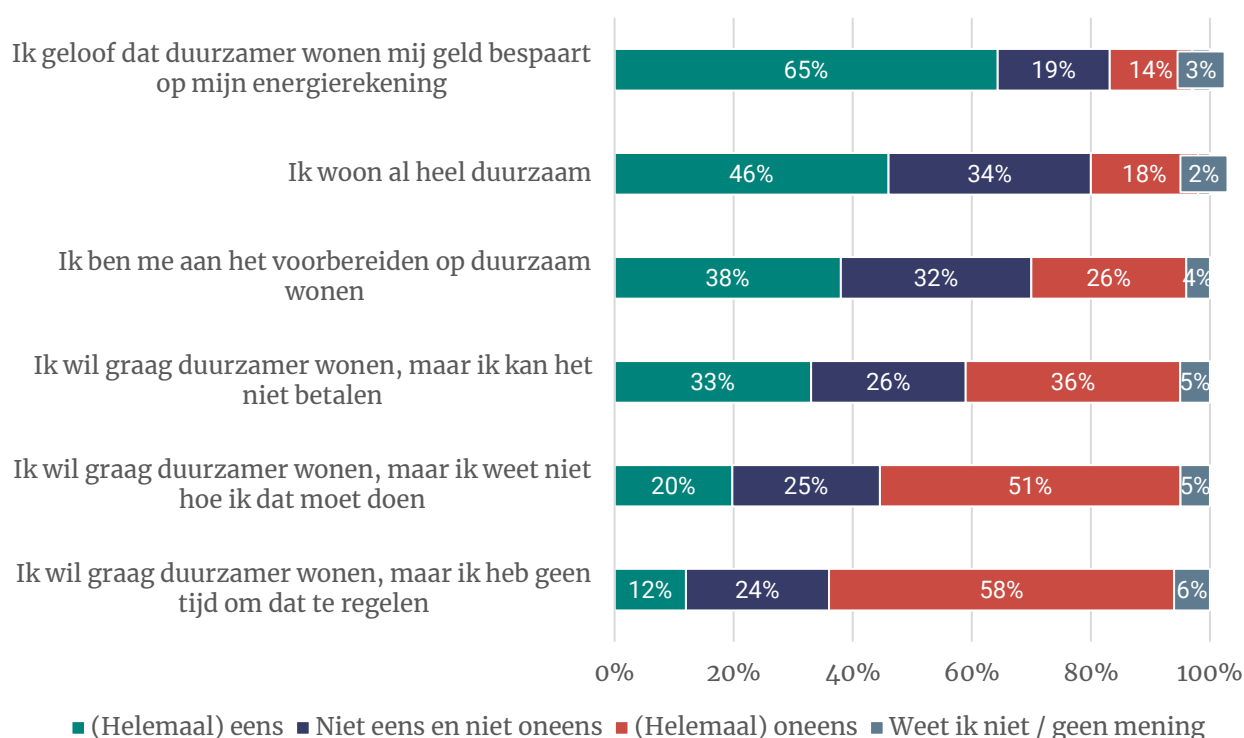
Een deel van de Bekenaren wil wel duurzamer wonen, maar loopt tegen bepaalde barrières aan. Voor drie op de tien is een barrière dat zij het niet kunnen betalen (33%). Dit is vaker een probleem voor mensen in huizen van vóór 1990 en is minder vaak een probleem voor hoger opgeleiden. De rol die geld speelt bij het verduurzamen van de woonomgeving komt uitgebreid terug in hoofdstuk 3. Voor 20 procent is een barrière om te verduurzamen dat zij niet weten hoe ze dat moeten doen. Dit gaat vaker op voor huurders die huren van een corporatie. Hoger opgeleiden zijn het hier vaker mee oneens.

Er lijkt dus gemiddeld gesproken geen grootschalig gebrek aan kennis over verduurzaming te zijn in Prinsenbeek. Tot slot speelt voor 12 procent mee dat tijdsgebrek een barrière is voor het verduurzamen van hun woning. Mensen van 65+ zijn het hier het minst vaak mee eens, vermoedelijk omdat een deel hiervan met pensioen is en overdag meer tijd heeft.

Bij deze laatste drie stellingen moet opgemerkt worden dat de groep die het hiermee oneens is moeilijk te categoriseren is. Dit zijn niet automatisch mensen waarvoor respectievelijk geld, kennis en tijd géén beperkende factor is. Deze groep bevat namelijk zowel mensen voor wie dit geldt, als mensen die überhaupt niet duurzamer willen wonen en het daarom met de stelling oneens zijn. De groep die het met de stelling eens is, is daarom belangrijker om naar te kijken. Dit zijn mensen die wel graag duurzamer willen wonen, maar dat om een (of meerdere) reden(en) niet kunnen.

Figuur 2.5 - In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (n=1.078)

Over het algemeen suggereren deze resultaten dat de mogelijkheden voor verduurzaming in Prinsenbeek gunstig zijn. Er zijn relatief veel mensen met een koopwoning zonder vve, die zelf kunnen beslissen over hun woning, en veel van de huizen zijn relatief oud, waardoor er ook nog veel te winnen valt op het gebied van verduurzaming. Daarnaast is meer dan de helft bezig met het klimaat en is er een relatief kleine groep die denkt dat het treffen van maatregelen geen zin heeft. Er is een groep voor wie geld, kennis en/of tijd een beperkende factor is bij het verduurzamen, maar deze groep zou wel graag duurzamer willen wonen. Ook lijkt het bij de meeste Bekenaren duidelijk te zijn dat duurzamer wonen geld bespaart op hun energierekening.

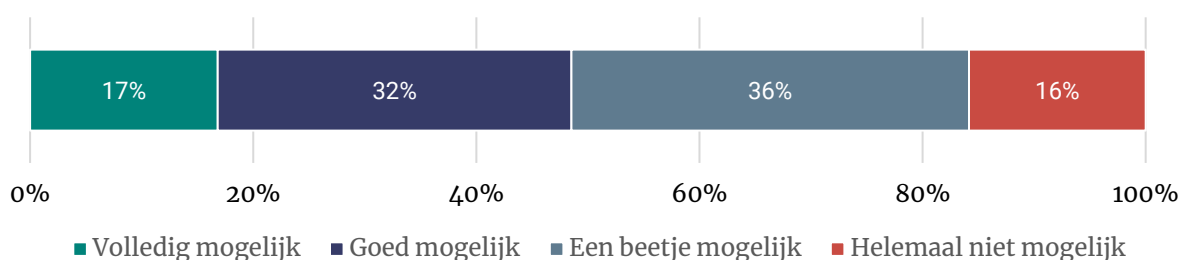

3. Verduurzaming in de woonomgeving

3.1 Isolatie en zonnepanelen populair in Prinsenbeek

De gemeente Breda heeft als doelstelling om in 2044 aardgasvrij en CO₂-neutraal te zijn. Prinsenbeek is aangewezen als een pilotgebied voor deze transitie. Iets minder dan de helft van de Bekenaren (49%) denkt dat het goed of zelfs volledig mogelijk is dat hun woning aardgasvrij is in 2044 (Figuur 3.1). Nog eens 36 procent denkt dat het een beetje mogelijk is en ongeveer 16 procent denk dat het helemaal niet mogelijk is. De mate waarin men denkt dat het mogelijk is, hangt sterk samen met het bouwjaar van de woning. Hoe ouder de woning, hoe minder men denkt dat het mogelijk is dat de woning aardgasvrij is in 2044.

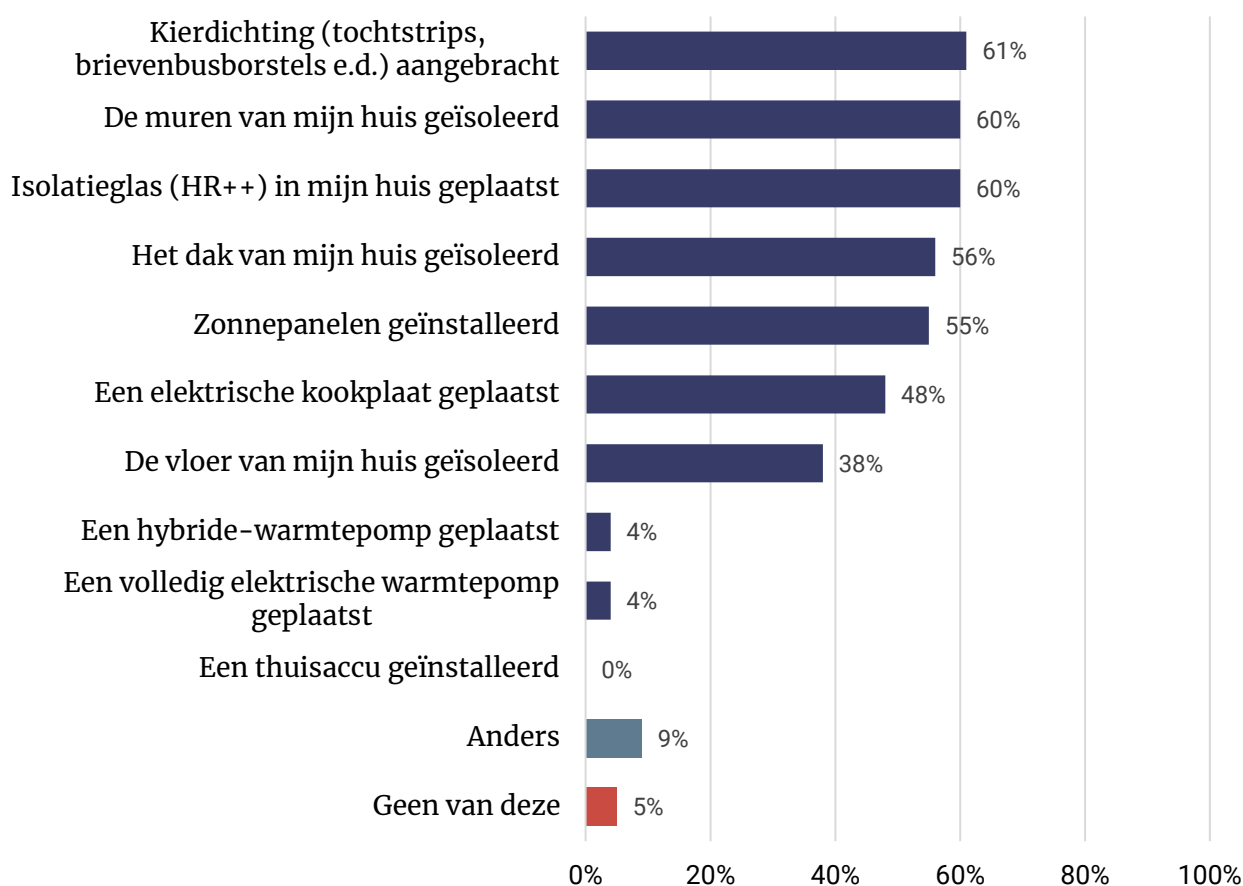
Figuur 3.1 - In welke mate denkt u dat het mogelijk is dat uw woning aardgasvrij is in 2044? (n=1.078)

Vrijwel alle Bekenaren (95%) hebben al iets aan hun woning gedaan of laten doen om het te verduurzamen (Figuur 3.2). De populairste aanpassingen zijn het isoleren van muren en dak, het plaatsen van kierdichting en isolatieglas (HR++) en het installeren van zonnepanelen. Ieder van deze aanpassingen is door ongeveer zes op de tien Bekenaren gedaan. Daarnaast heeft iets minder dan de helft (48%) een elektrische kookplaat geplaatst en hebben iets minder dan vier op de tien (38%) hun vloer geïsoleerd. Het plaatsen van warmtepompen blijft nog achterwege. Een hybride warmtepomp en volledig elektrische warmtepomp zijn allebei door vier procent geplaatst. Minder dan één procent heeft een thuisaccu geplaatst. Onder 'anders' worden veel verschillende dingen genoemd, waaronder airco's, infrarood panelen en zonneboilers.

Figuur 3.2 - Heeft u een van de volgende aanpassingen aan uw woning gedaan? (n=1.078)

Bij het doen van deze aanpassingen is de woonsituatie leidend. Huurders zijn niet in staat zelf te beslissen over isolatie en het leggen van zonnepanelen. Wel hebben zij in dezelfde mate kierdichting aangebracht als kopers. Bij het plaatsen van zonnepanelen wordt ook het verschil tussen kopers met en zonder vve zichtbaar. Waar 60 procent van de kopers zonder vve al zonnepanelen heeft geplaatst, is dit bij kopers met vve 16 procent. Ter vergelijking: met alle vormen van isolatie zit er geen verschil tussen kopers met en zonder vve. Zonnepanelen zijn blijkbaar een maatregel waarbij een vve-constructie een barrière kan zijn om het toe te passen.

Een vergelijkbaar verschil zit tussen huurders in de vrije sector en huurders bij een corporatie als het gaat om de aanschaf van zonnepanelen: 34 procent van de huurders in de vrije sector heeft zonnepanelen, tegenover 4 procent van de huurders bij een corporatie. Ook bij een elektrische kookplaat blijven huurders bij een corporatie achter, terwijl huurders in de vrije sector op een vergelijkbaar niveau zitten als kopers.

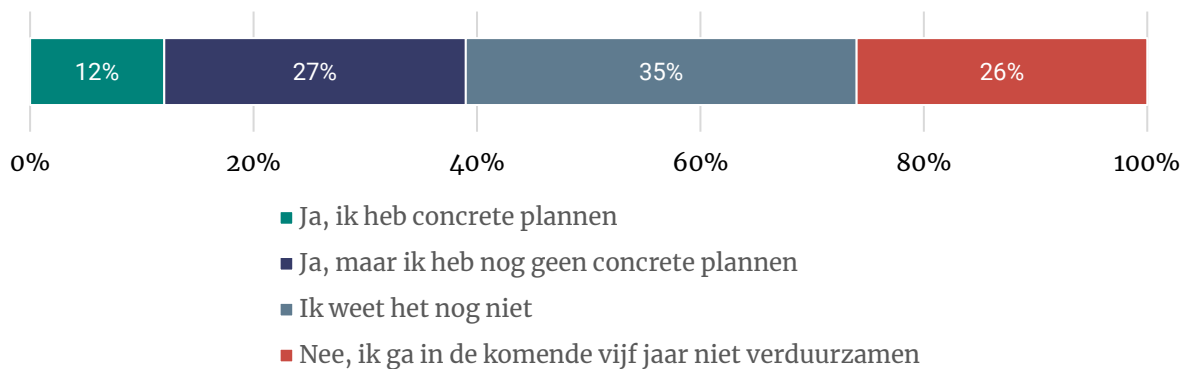
Bij het isoleren van de woning speelt naast eigendomssituatie ook het bouwjaar van de woning mee. Isolatie is het meest gedaan bij woningen die gebouwd zijn tussen 1950-1974 en bij woningen van na 2004. Voor deze laatste groep woningen is het logisch dat die hier hoog op scoren, dat is veelal bij de bouw van deze woningen al geregeld. Dat woningen tussen 1950-1974 vaker zijn geïsoleerd dan woningen tussen 1975-2004 ligt er waarschijnlijk aan dat er bij deze woningen nog nauwelijks isolatie aanwezig was, terwijl er bij latere woningen vaak al ten minste een beetje aan isolatie geregeld was bij de bouw.

Woningen van 1950-1975 hebben dus een hogere noodzaak om te isoleren dan woningen die iets nieuwer zijn. Woningen van vóór 1950 hebben wellicht een nog hogere noodzaak om te isoleren, maar bij deze nog oudere woningen is dat praktisch niet altijd mogelijk.

3.2 Geld belangrijkste barrière voor verder verduurzamen, met name voor warmtepomp en thuisaccu

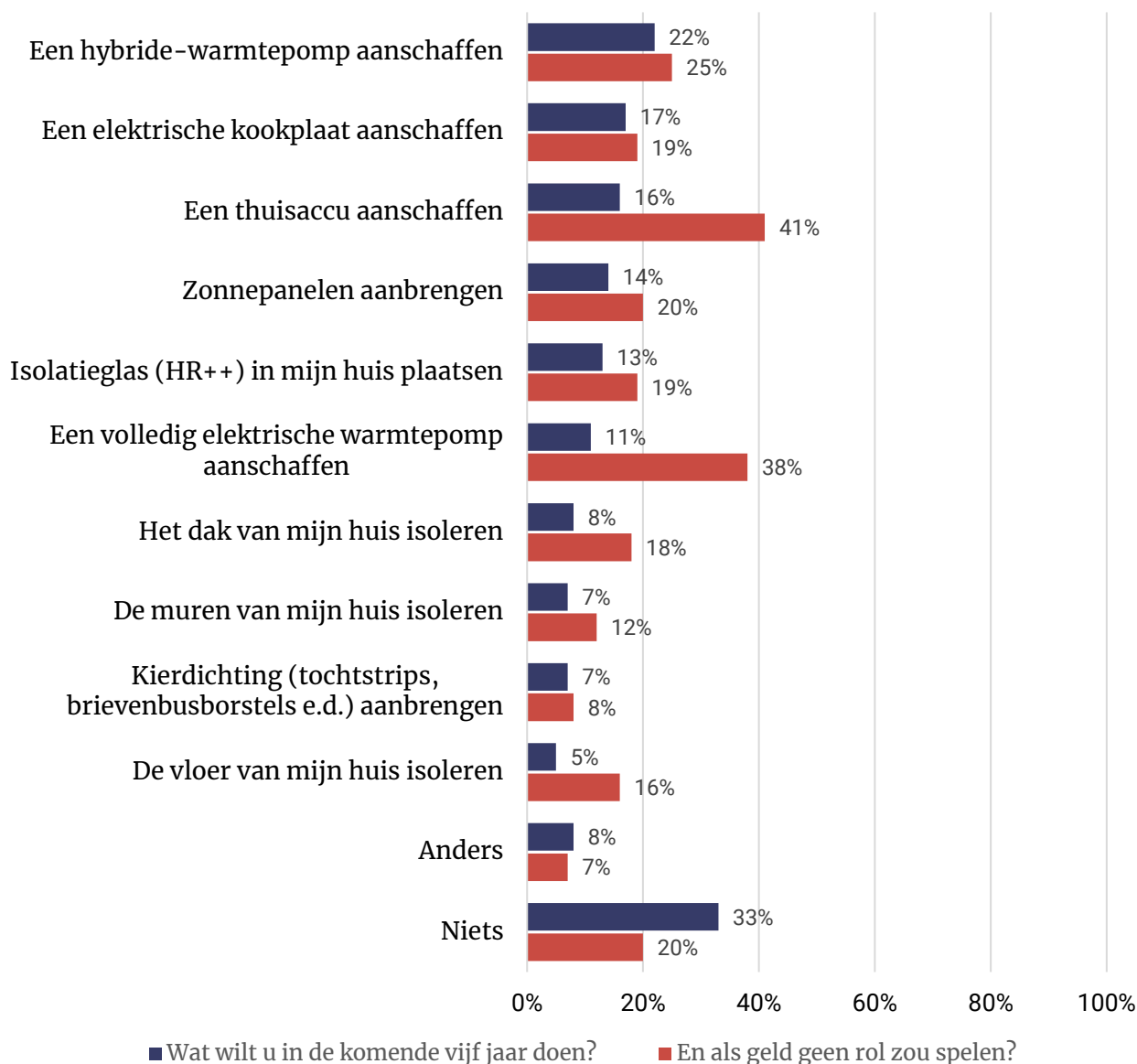
Ongeveer vier op de tien Bekenaren (39%) willen de komende vijf jaar hun woning (verder) verduurzamen (Figuur 3.3). Een op de drie (35%) weet het nog niet en een kwart (26%) is het niet van plan. Kopers zonder vve zeggen vaker van plan te zijn verder te verduurzamen, kopers met een vve en huurders in de vrije sector zeggen vaker het niet te gaan doen. Mensen met woningen van vóór 1975 zeggen ook vaker plannen te hebben en mensen met woningen van na 2004 zeggen vaker geen plannen te hebben. Ook 65+'ers zeggen vaker niet van plan te zijn verder te verduurzamen. Hoger opgeleiden hebben vaker al concrete plannen of hebben nog geen plannen maar willen wel verder verduurzamen. Lager opgeleiden zijn het vaker niet van plan of weten het nog niet.

Figuur 3.3 - Bent u van plan uw huis de komende vijf jaar (verder) te verduurzamen? (n=1.078)

Bekenaren is gevraagd wat zij verder nog in hun woning zouden willen doen aan verduurzaming. Vervolgens is dezelfde vraag nogmaals gesteld, maar dan met de extra stipulatie dat geld hierbij geen rol speelt. De uitkomsten op deze beide vragen staat in Figuur 3.4. Door deze vragen met elkaar te vergelijken, ontstaat een beeld van voor welke aanpassingen geld een beperkende factor lijkt te zijn en voor welke aanpassingen niet.

Figuur 3.4 – Wat men de komende vijf jaar aan verduurzaming zou willen doen, vergeleken met wat zij zouden willen doen als geld geen rol zou spelen. (n=1.078)

De meest sprekende resultaten zijn die voor het plaatsen van een thuisaccu en een volledig elektrische warmtepomp. Momenteel zou 16 procent van de Bekenaren een thuisaccu kunnen en willen aanschaffen in de komende vijf jaar en 11 procent zou een volledig elektrische warmtepomp nemen. Als geld geen rol zou spelen, dan stijgt dit naar respectievelijk 41 procent en 38 procent. Voor een thuisaccu en een volledig elektrische warmtepomp, zijn de kosten voor veel Bekenaren dus blijkbaar een beperkende factor.

Een hybride warmtepomp aanschaffen wordt nu het vaakst genoemd als een actie die men in de komende vijf jaar zou willen doen. Ongeveer een kwart (22%) zou dat nu willen. Dit verandert nauwelijks als geld geen rol zou spelen. Wel is het denkbaar dat Bekenaren die nu van plan zijn een hybride warmtepomp aan te schaffen, zouden overstappen naar een volledig elektrische warmtepomp als geld geen rol zou spelen.

Isolatie en het plaatsen van kierdichting zijn acties die relatief weinig Bekenaren de komende vijf jaar zouden willen doen. Dit aantal stijgt iets als geld geen rol zou spelen, maar het blijven minder populaire acties. Uit de vorige vragen bleek dat veel Bekenaren hun huizen al hebben geïsoleerd. Dat kan verklaren dat het aantal Bekenaren wat dit de komende vijf jaar nog (verder) van plan is, relatief klein is. Andersom is het ook logisch dat warmtepompen en een thuisaccu vaker genoemd worden als maatregelen die Bekenaren nog willen nemen, aangezien nog maar weinig Bekenaren dit al hebben.

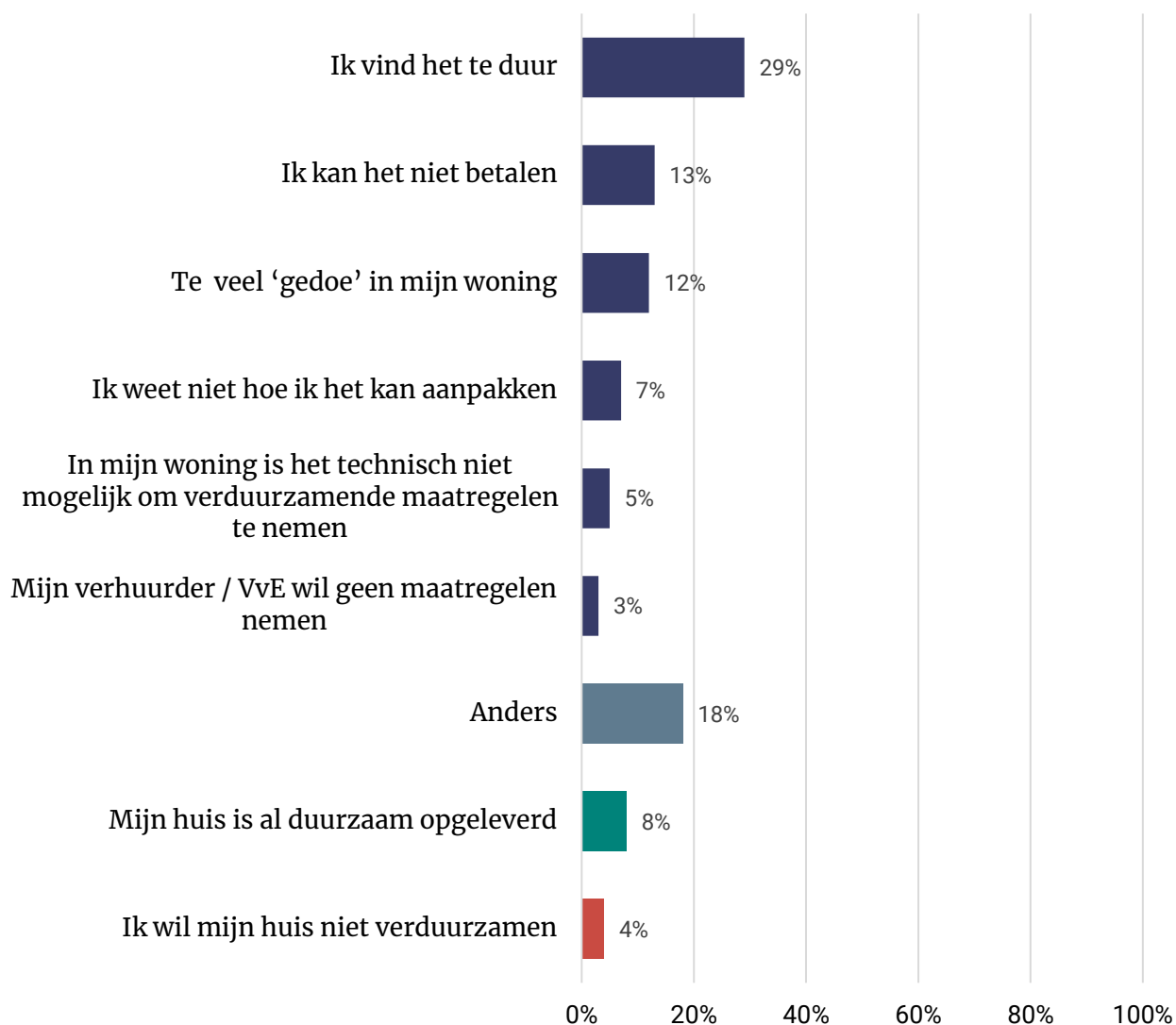
Voor ongeveer drie op de tien Bekenaren (33%) geldt dat zij geen van de genoemde opties zouden willen nemen de komende vijf jaar. Dit is iets hoger dan de eerdergenoemde 26 procent (Figuur 3.3) die zei niet van plan te zijn verder te verduurzamen de komende vijf jaar. Het kan zijn dat een deel van de Bekenaren dat aangaf nog niet te weten of ze de komende vijf jaar iets zouden willen doen aan verduurzaming, al wel weten dat ze geen van de onderstaande opties willen ondernemen. Als geld geen rol zou spelen, krimpt de groep Bekenaren die geen van de genoemde maatregelen zou willen nemen van 33 procent naar 20 procent. Dat betekent dat voor ongeveer 13 procent van de Bekenaren geld nu een barrière is om überhaupt iets aan verduurzaming te doen. Tegelijkertijd geldt dat voor ongeveer één op de vijf Bekenaren (20%) er een andere barrière is om te verduurzamen dan de kosten.

Dat kosten voor een deel van de Bekenaren een beperkende factor is, blijkt ook als gevraagd wordt wat zij zien als de voornaamste belemmering om het huis (verder) te verduurzamen (Figuur 3.5). Drie op de tien Bekenaren (29%) noemen als voornaamste belemmering dat ze het te duur vinden (maar het wel zouden kunnen betalen) en een aanvullende 13 procent zegt dat ze het echt niet kunnen betalen. Dat betekent dat voor 42 procent van de Bekenaren, geld de voornaamste belemmering is om het huis (verder) te verduurzamen.

Dit is een hoger percentage dan werd gevonden in Figuur 2.5 en Figuur 3.4. De verklaring hiervoor is tweeledig. Ten eerste speelt mee dat er hier een onderscheid gemaakt wordt tussen het echt niet kunnen betalen van de maatregelen en het niet willen betalen van de maatregelen. Daardoor is de eerder gevonden 29% die zei wel te willen verduurzamen, maar het niet te kunnen betalen waarschijnlijk een overschatting en vallen hier ook mensen onder die het in principe wel zouden kunnen betalen, maar dat niet willen. Ten tweede speelt mee dat er nu wordt gevraagd wat de grootste belemmering zou zijn om nog meer te doen dan men nu al doet. Sommige Bekenaren hebben in de vorige vraag aangegeven van plan te zijn al wat te willen doen (bijvoorbeeld kierdichting) maar zij kunnen het nog steeds te duur vinden om nog meer maatregelen te nemen (bijvoorbeeld een warmtepomp). Al met al blijkt uit de resultaten dat de kosten een belangrijke rol spelen bij het al dan niet willen verduurzamen van de woning, maar dat de groep voor wie het echt niet mogelijk is om het te betalen relatief klein is.

Figuur 3.5 - Wat is voor u de voornaamste belemmering om uw huis (verder) te verduurzamen? (n=1.078)

Te veel 'gedoe' in de woning, een gebrek aan kennis over hoe het aangepakt moet worden en dat het technisch niet mogelijk is maatregelen te nemen, worden allemaal minder vaak genoemd. Drie procent geeft aan dat de voornaamste belemmering is dat hun verhuurder/vve geen maatregelen wil nemen. Dit is misschien drie procent van het totaal, maar deze belemmering speelt logischerwijs een grotere rol bij alleen huurders en kopers in een vve. Voor kopers in een vve was dit voor 10 procent de voornaamste reden niet (verder) te verduurzamen. Voor huurders van een corporatie gaf 39 procent dit als de voornaamste reden op. Voor hen is dit de voornaamste belemmering, nog meer dan de kosten. Huurders in de vrije sector gaven hoofdzakelijk op dat hun woning al duurzaam was opgeleverd (54%), gevolgd door een verhuurder die geen maatregelen wil nemen (21%).

Verder heeft 18 procent 'anders' genoemd. Hieronder vallen veel verschillende dingen. Het voornaamste dat wordt genoemd is dat de bewoner al op leeftijd is en geen zin meer heeft om nog bezig te gaan met verduurzamen.

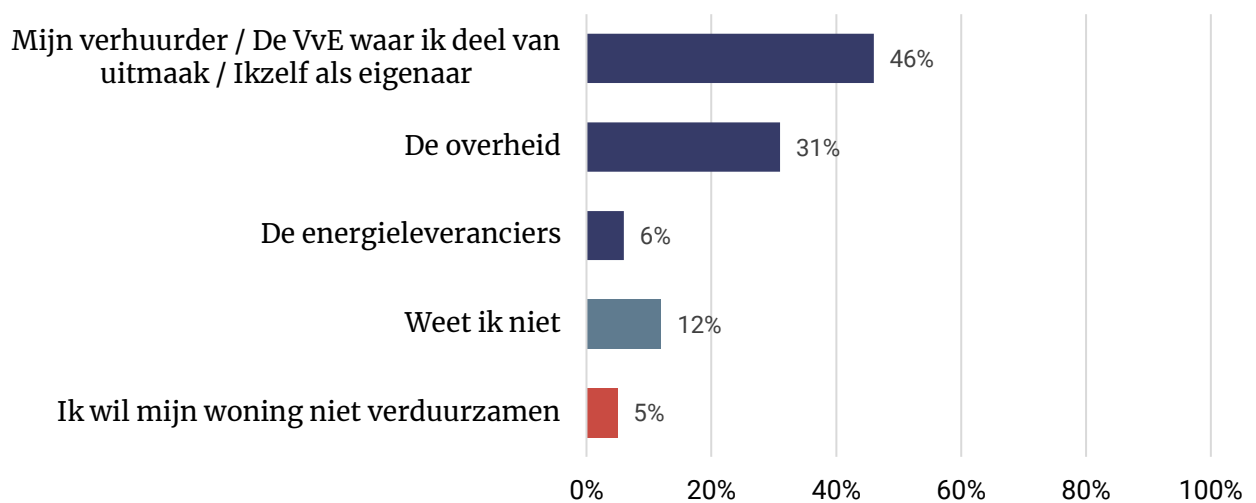
Ook wordt genoemd dat de bewoner al vindt dat er genoeg aan de woning gedaan is, dat de bewoner plannen heeft te verhuizen, dat de bewoner helemaal geen belemmeringen ervaart en dat de bewoner te maken heeft met een vve of verhuurder (ook al was dat ook een op zichzelf staand antwoord).

Tot slot geeft vier procent aan echt niet te willen verduurzamen. Deze groep is niet specifiek te categoriseren op basis van de achtergrondkenmerken. Het kan hierbij om mensen gaan die principieel niet willen verduurzamen en/of niet denken dat het zinvol is.

3.3 Huiseigenaar hoofdverantwoordelijk, maar ook taak voor overheid

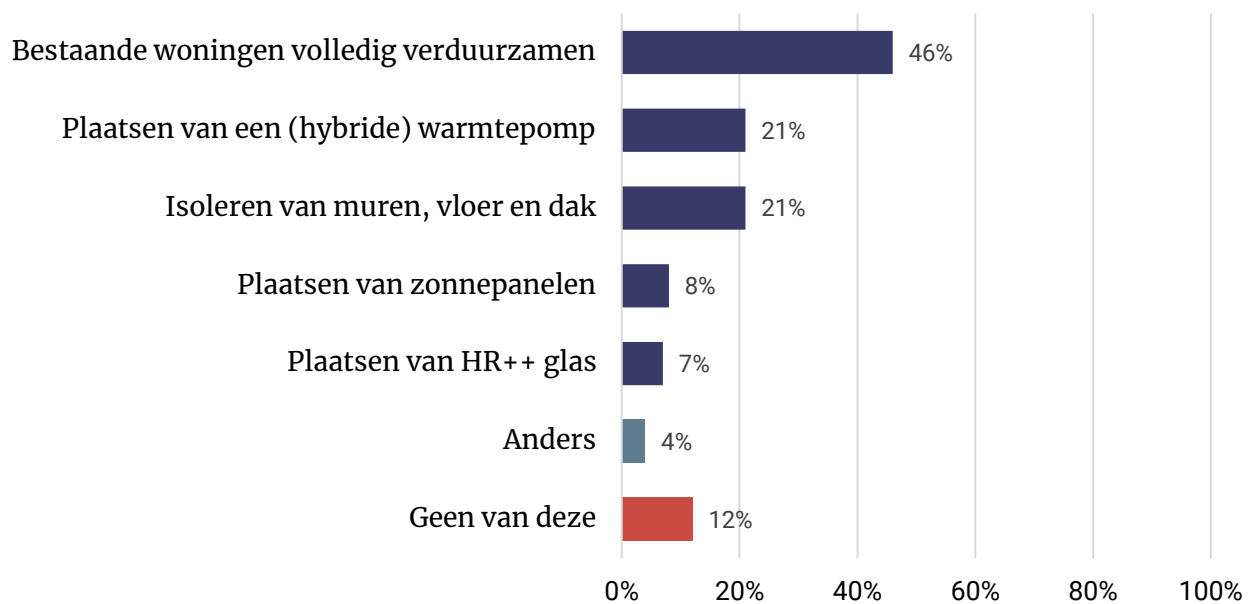
Iets minder dan de helft van de Bekenaren (46%) vindt dat de grootste (financiële) verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van de woning ligt bij de eigenaar (Figuur 3.6). Voor kopers zonder vve zijn zij dat zelf, voor kopers met een vve is het de vve en voor huurders is het hun verhuurder. Daarnaast geeft ongeveer drie op de tien (31%) aan dat de overheid de grootste (financiële) verantwoordelijkheid draagt. De energieleveranciers als hoofdverantwoordelijke worden door zes procent genoemd. Het lijkt er dus niet op dat het overlaten van de verduurzaming aan commerciële partijen een breed draagvlak heeft. Wederom geeft een kleine groep (5%) aan hun woning gewoon niet te willen verduurzamen.

Figuur 3.6 - Bij wie ligt volgens u de grootste (financiële) verantwoordelijkheid om uw woning te verduurzamen? (n=1.078)

Aan huurders is aanvullend gevraagd aan welke maatregelen hun verhuurder volgens hen het meeste geld zou moeten uitgeven (Figuur 3.7). Vanwege het kleine aantal huurders in de steekproef zijn deze resultaten slechts indicatief. Ongeveer de helft (46%) vindt dat de verhuurder de bestaande woningen volledig zou moeten verduurzamen. Een op de vijf (21%) noemt het plaatsen van een warmtepomp en een even groot deel (21%) noemt het isoleren van muren, vloer en dak. 12 procent vindt dat de verhuurder niks aan verduurzaming hoeft te doen.

Figuur 3.7 - Aan welke maatregelen om te verduurzamen zou uw verhuurder het meeste geld moeten uitgeven? (n=77)

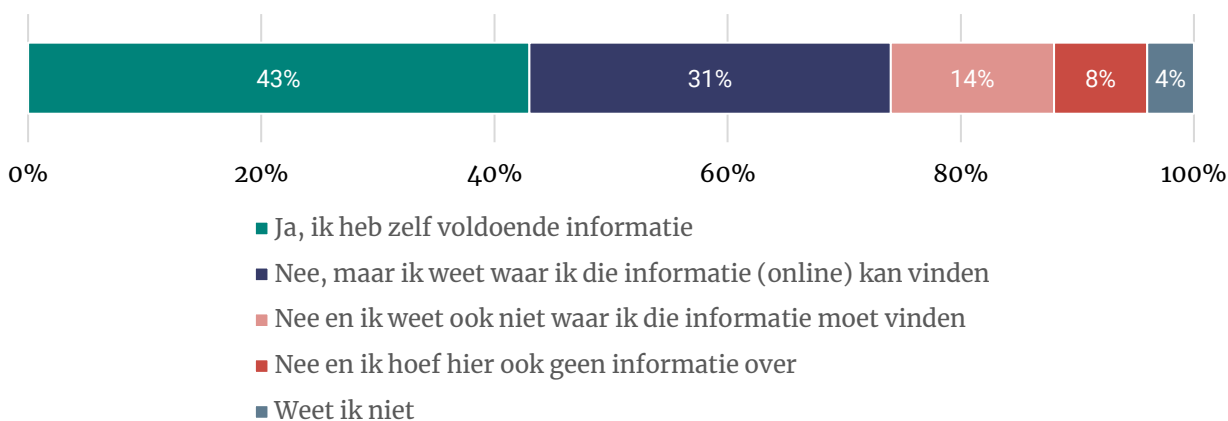

4. Informatie en ondersteuning

4.1 Voldoende kennis over verduurzamingsmaatregelen, maar beperkte bekendheid met websites

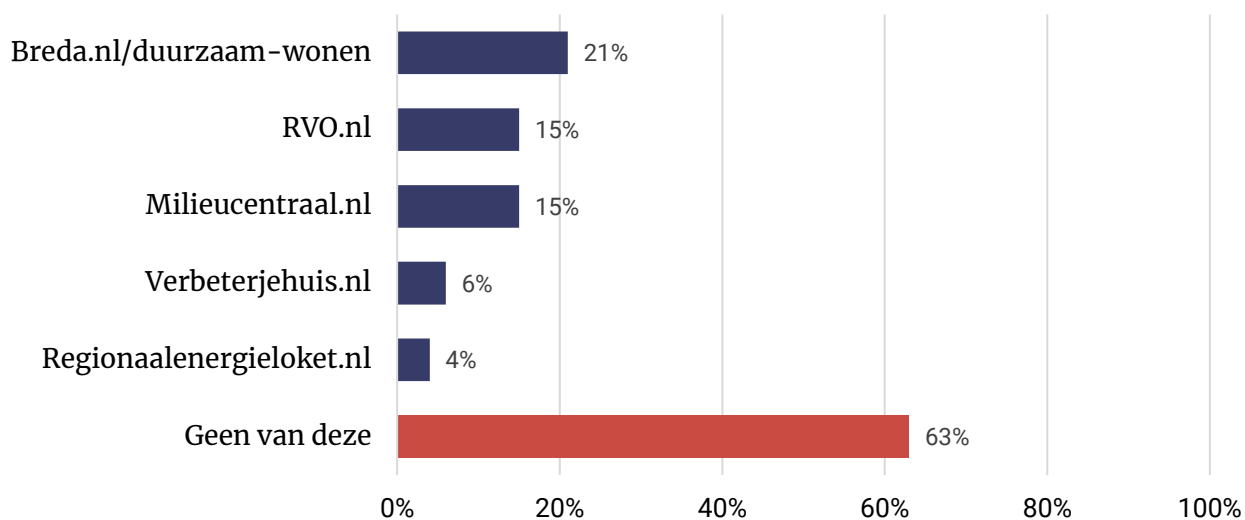
Iets minder dan de helft van de Bekenaren (43%) zegt zelf voldoende informatie te hebben om te bepalen welke maatregelen om te verduurzamen voor hen het beste zijn (Figuur 4.1). Mannen zeggen vaker deze kennis te hebben dan vrouwen. Drie op de tien (31%) zegt niet voldoende kennis te hebben, maar wel te weten waar zij dit online kunnen vinden. Voor 14 procent is er wel behoefte aan kennis, maar is niet bekend waar zij deze kennis online zouden kunnen vinden. Dit is iets minder dan de eerder gevonden 20 procent die zei wel duurzamer te willen wonen maar niet te weten hoe (Figuur 2.5). Acht procent zegt niet voldoende kennis te hebben, maar hier ook geen behoefte aan te hebben. Dit zijn vaker ouderen (65+).

Figuur 4.1 - Vindt u dat u voldoende informatie heeft om te bepalen welke maatregelen om te verduurzamen voor u het beste zijn? (n=1.078)

Ondanks dat ongeveer driekwart van de Bekenaren (74%) zegt voldoende informatie te hebben of te weten waar ze dat kunnen vinden, is minder dan de helft (37%) bekend met de uitgevraagde informatiebronnen (Figuur 4.2). De pagina over duurzaam wonen op de website van de gemeente Breda is bij de Bekenaren het meest bekend: ongeveer één op de vijf (21%) kent dit. Websites van de landelijke organisaties RVO en Milieucentraal zijn bij iets minder mensen bekend (beiden 15%). De websites van Verbeterjehuis en Regionaalenergieloket zijn het minst bekend bij de Bekenaren: respectievelijk 6% en 4% kent deze websites. Bij zes op de tien is geen van de genoemde websites bekend. Dit zijn vaker 65+'ers en laag en middelbaar opgeleiden.

Figuur 4.2 - Welke van de onderstaande websites kent u? (n=1.078)

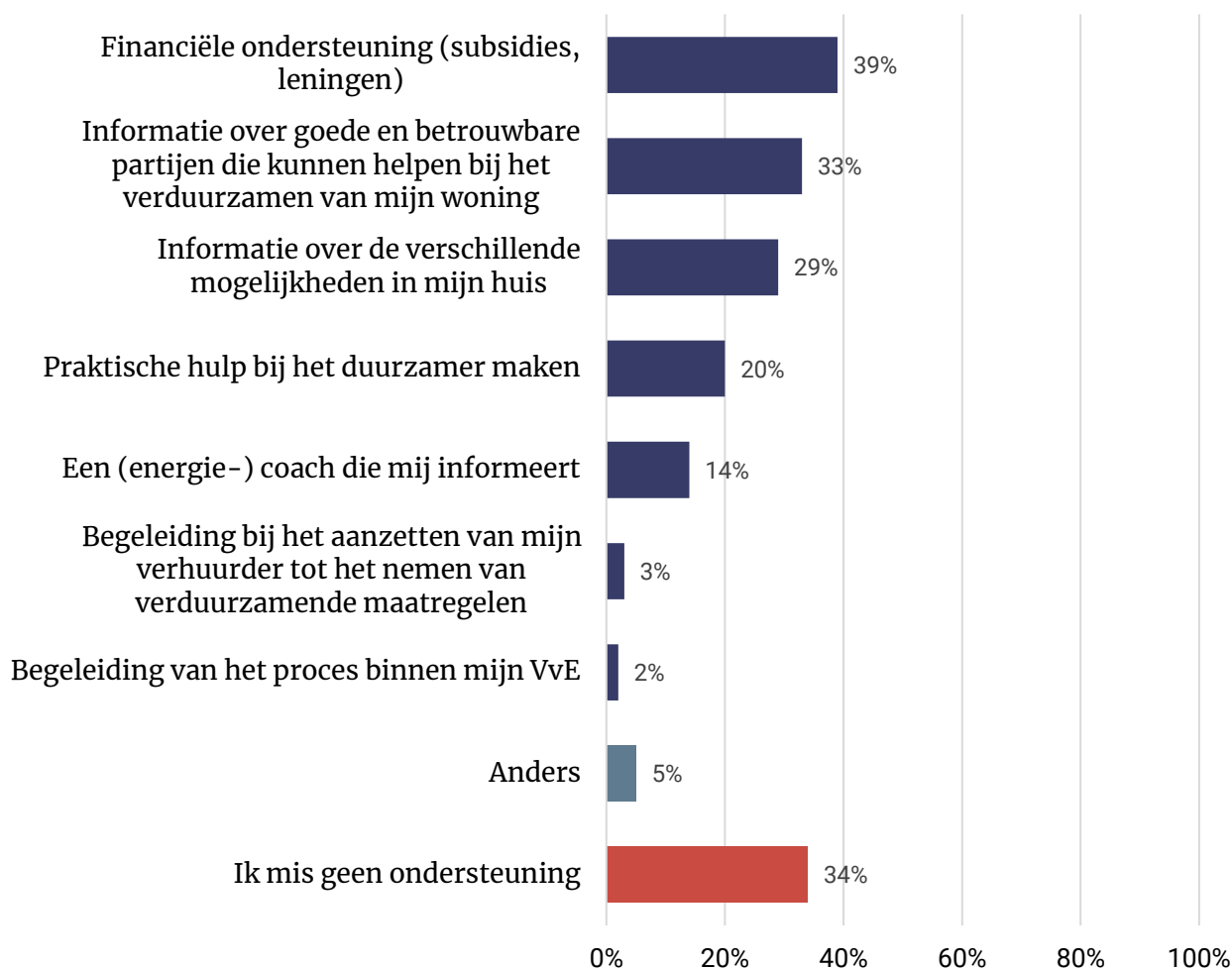
4.2 Twee op de drie Bekenaren heeft behoefte aan ondersteuning

Ongeveer twee op de drie Bekenaren (66%) heeft behoefte aan ondersteuning bij het verduurzamen van hun woning (Figuur 4.3). De meest genoemde ondersteuning die men momenteel mist is in de vorm van financiële ondersteuning (subsidies, leningen, etc.) (42%). Dit is in lijn met de eerdere resultaten dat kosten de vaakst genoemde belemmering is om verder te verduurzamen. Met name kopers zonder vve noemen financiële ondersteuning als belangrijkste vorm van ondersteuning die zij missen.

Informatie over goede en betrouwbare partijen die kunnen helpen bij het verduurzamen van de woning en informatie over de verschillende mogelijkheden in het huis, worden door ongeveer drie op de tien Bekenaren genoemd (respectievelijk 33% en 29%). Ook hier zijn het voornamelijk kopers zonder vve die deze vorm van ondersteuning missen. Eén op de vijf (20%) mist praktische hulp bij het duurzamer maken. Dit zijn vaker vrouwen dan mannen. Een (energie-)coach wordt minder vaak genoemd (14%).

Zoals eerder gezien bij de grootste belemmeringen om te verduurzamen (Figuur 3.5Figuur 3.5), worden opties die niet alleen voor kopers met een vve of huurders gelden weinig gekozen als je kijkt naar de totale respons, maar kunnen ze voor de groepen in kwestie veel belangrijker zijn. Datzelfde is hier ook het geval. Van de huurders bij een corporatie heeft 44 procent gezegd dat zij begeleiding missen bij het aanzetten van hun verhuurder tot het nemen van verduurzamende maatregelen. Voor huurders in de vrije sector is dit 29 procent. Voor beide groepen huurders is dit de door hen vaakst gekozen vorm van ondersteuning die zij missen. Van de kopers met vve heeft 46 procent gezegd dat zij begeleiding missen van het proces binnen hun vve. Dit is ook voor hen de vaakst gekozen vorm van ondersteuning. Voor huurders en kopers binnen een vve is de woonsituatie een grote barrière om te kunnen verduurzamen en hierbij missen zij ook de meeste ondersteuning. Voor kopers zonder een vve zijn de kosten en financiële ondersteuning het belangrijkste.

Figuur 4.3 - Aan welke vorm van ondersteuning heeft u behoefte? (n=1.078)

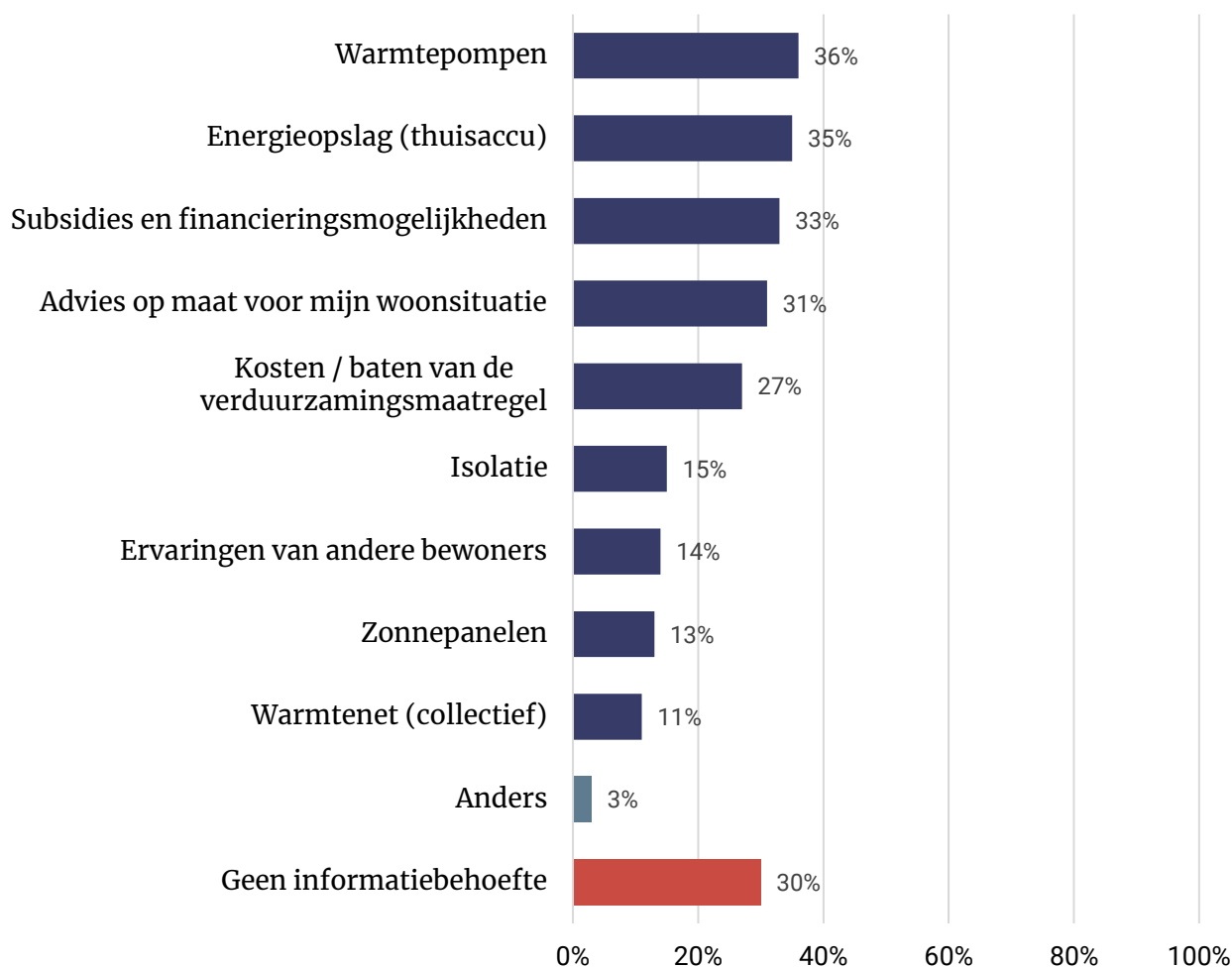

4.3 Grootste informatiebehoefte over nog niet genomen maatregelen

Ongeveer zeven op de tien Bekenaren (70%) zou graag meer informatie ontvangen over bepaalde onderwerpen (Figuur 4.4). De onderwerpen waar men het meest over zou willen weten zijn warmtepompen en energieopslag (thuisaccu). Dit zijn ook de maatregelen die men tot nu toe nog niet of nauwelijks genomen hebben (Figuur 3.2) en die men graag in de toekomst zou willen nemen, zeker als geld geen rol zou spelen (Figuur 3.4). Hoewel kennis hierover niet de grootste barrière lijkt te zijn (dat zijn waarschijnlijk de kosten), kan informatieverschaffing over deze maatregelen er wel voor zorgen dat mensen de maatregelen eerder nemen.

Mannen willen vaker informatie over energieopslag (thuisaccu) dan vrouwen. Hoewel kosten over het algemeen wel de grootste barrière zijn om (verder) te verduurzamen, ligt hier niet de grootste informatiebehoefte. 27 procent wil informatie over de kosten en baten van verduurzamingsmaatregelen. Huurders hebben vaker geen informatiebehoefte dan kopers.

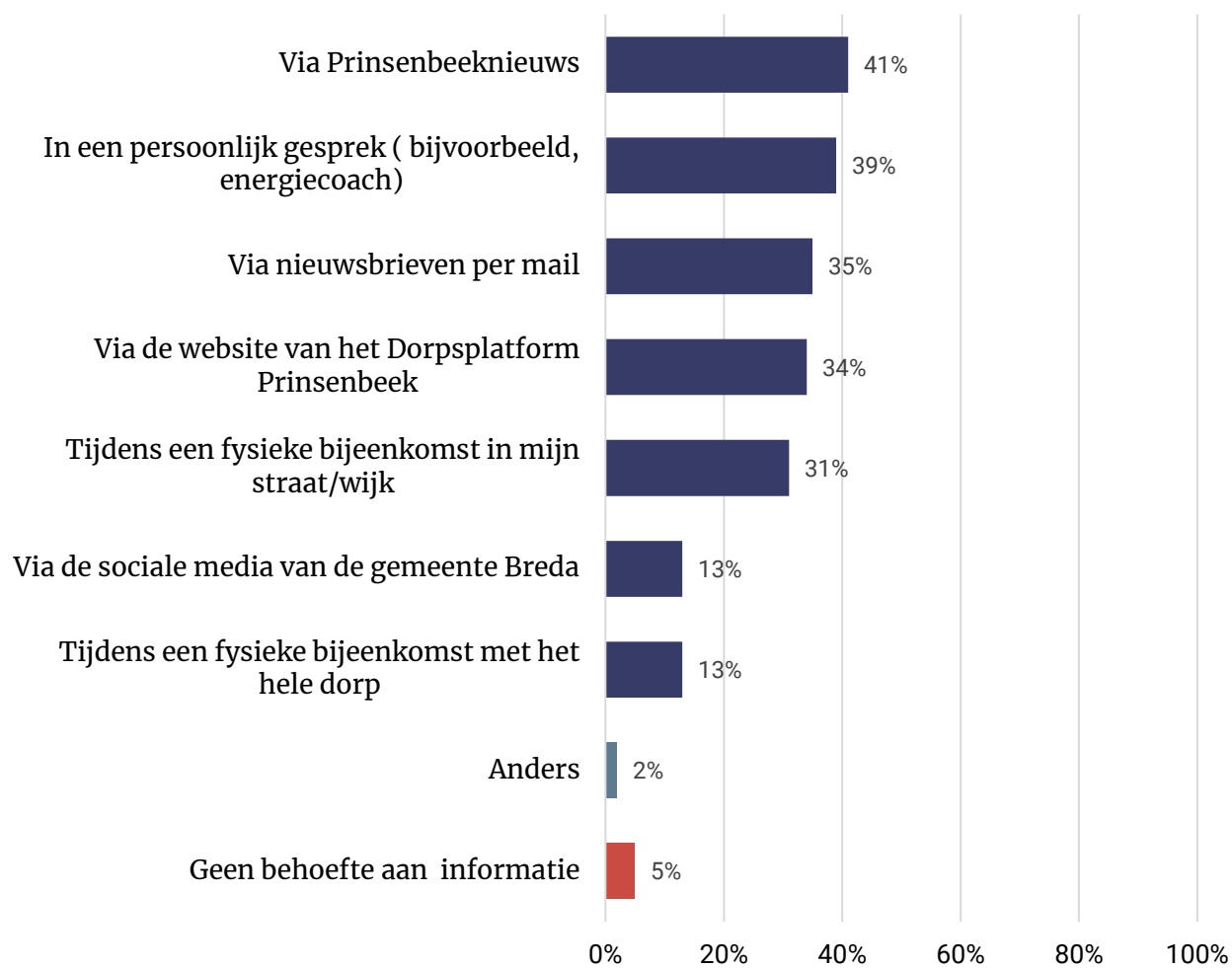
Figuur 4.4 - Waarover wilt u meer weten als het gaat om het duurzamer maken van uw woning? (n=1.078)

Van de Bekenaren die graag meer informatie zouden willen ontvangen, wil ongeveer vier op de tien (39%) de informatie graag ontvangen in een persoonlijk gesprek (Figuur 4.5). Hier staat bij dat dit bijvoorbeeld via een energiecoach kan, maar daarvan gaf eerder een relatief kleine groep aan dat zij ondersteuning op deze manier missen (Figuur 4.3). Met wie dit persoonlijke gesprek dan zou zijn, is dus niet helemaal duidelijk. Hoger opgeleiden willen dit vaker dan lager en middelbaar opgeleiden.

Verder worden lokale informatiebronnen uit Prinsenbeek gezien als geschikte kanalen voor het informeren over verduurzaming. 41 procent ziet Prinsenbeeknieuws als een geschikte bron en 34 procent ziet de website van het Dorpsplatform als geschikte informatiebron. Lager opgeleiden zien Prinsenbeeknieuws vaker als een geschikte bron dan hoger opgeleiden. Fysieke bijeenkomsten moeten liever op een kleinere schaal. Bijvoorbeeld persoonlijk of met de straat/wijk, maar niet met het hele dorp.

Figuur 4.5 - Hoe zou u geïnformeerd willen worden over de onderwerpen uit de vorige vraag? (n=785)

Bijlagen

A. Gebruikte vragenlijst

Algemeen

1. Wat is uw woonsituatie?

- a. Koopwoning
- b. Koopwoning met VvE (Vereniging van Eigenaren)
- c. Huurwoning van corporatie
- d. Huurwoning vrije sector
- e. Anders, namelijk

2. In wat voor type woning woont u?

- a. Appartement
- b. Tussenwoning
- c. Hoekwoning
- d. 2-onder-1-kap woning
- e. Vrijstaande woning
- f. Boven- / benedenwoning
- g. Anders, namelijk

3. Wat is het bouwjaar van uw woning?

- a. Voor 1950
- b. 1950-1974
- c. 1975-1989
- d. 1990-2004
- e. Na 2004
- f. Weet ik niet

4. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

5-puntsschaal (Helemaal eens – Helemaal oneens + Weet ik niet/geen mening)

- a. Ik ben op de hoogte van de effecten van klimaatverandering
- b. Ik maak me zorgen over klimaatverandering
- c. Ik voel me geroepen om actie te ondernemen tegen klimaatverandering
- d. Ik denk dat maatregelen die ik tref invloed kunnen hebben op klimaatverandering

5. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

5-puntsschaal (Helemaal eens – Helemaal oneens + Weet ik niet/geen mening)

- a. Ik woon al heel duurzaam

- b. Ik ben me aan het voorbereiden op duurzaam wonen
- c. Ik wil graag duurzamer wonen, maar ik kan het niet betalen
- d. Ik wil graag duurzamer wonen, maar ik weet niet hoe ik dat moet doen
- e. Ik wil graag duurzamer wonen, maar ik heb geen tijd om dat te regelen
- f. Ik geloof dat duurzamer wonen mij geld bespaart op mijn energierekening

Maatregelen verduurzamen

6. In welke mate denkt u dat het mogelijk is dat uw woning aardgasvrij is in 2044?

- a. Helemaal niet mogelijk
- b. Een beetje mogelijk
- c. Goed mogelijk
- d. Volledig mogelijk

7. Heeft u een van de volgende aanpassingen aan uw woning gedaan? Ik heb:
Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Het dak van mijn huis geïsoleerd (alleen voor kopers)
- b. De muren van mijn huis geïsoleerd (alleen voor kopers)
- c. De vloer van mijn huis geïsoleerd (alleen voor kopers)
- d. Isolatieglas (HR++) in mijn huis geplaatst (alleen voor kopers)
- e. Kierdichting (tochtstrips, brievenbusborstels e.d.) aangebracht
- f. Een elektrische kookplaat geplaatst
- g. Een hybride warmtepomp geplaatst
- h. Een volledig elektrische warmtepomp geplaatst
- i. Zonnepanelen geïnstalleerd
- j. Een thuisaccu geïnstalleerd
- k. Anders, namelijk
- l. Geen van deze (exclusief maken)

8. Bent u van plan uw huis de komende vijf jaar (verder) te verduurzamen?

- a. Ja, ik heb concrete plannen
- b. Ja, maar ik heb nog geen concrete plannen
- c. Ik weet het nog niet
- d. Nee, ik ga in de komende vijf jaar niet verduurzamen

9. Wat wilt u in de komende vijf jaar doen om uw woning (verder) te verduurzamen?

Ik wil:

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Het dak van mijn huis isoleren (alleen voor kopers)
- b. De muren van mijn huis isoleren (alleen voor kopers)
- c. De vloer van mijn huis isoleren (alleen voor kopers)
- d. Isolatieglas (HR++) in mijn huis plaatsen (alleen voor kopers)
- e. Kierdichting (tochtstrips, brievenbusborstels e.d.) aanbrengen
- f. Een elektrische kookplaat aanschaffen

- g. Een hybride-warmtepomp aanschaffen
- h. Een volledig elektrische warmtepomp aanschaffen
- i. Zonnepanelen aanbrengen
- j. Thuisaccu installeren
- k. Anders, namelijk
- l. Niets (**exclusief maken**)

10. Als geld geen rol zou spelen, hoe zou u dan uw huis (verder) verduurzamen?

Ik wil dan:

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Het dak van mijn huis isoleren (**alleen voor kopers**)
- b. De muren van mijn huis isoleren (**alleen voor kopers**)
- c. De vloer van mijn huis isoleren (**alleen voor kopers**)
- d. Isolatieglas (HR++) in mijn huis plaatsen (**alleen voor kopers**)
- e. Kierdichting (tochtstrips, brievenbusborstels e.d.) aanbrengen
- f. Een elektrische kookplaat aanschaffen
- g. Een hybride warmtepomp aanschaffen
- h. Een volledig elektrische warmtepomp aanschaffen
- i. Zonnepanelen aanbrengen
- j. Thuisaccu installeren
- k. Anders, namelijk
- l. Niets (**exclusief maken**)

11. Wat is voor u de voornaamste belemmering om uw huis (verder) te verduurzamen?

- a. Ik vind het te duur
- b. Ik kan het niet betalen
- c. Ik weet niet hoe ik het kan aanpakken
- d. Te veel 'gedoe' in mijn woning
- e. In mijn woning is het technisch niet mogelijk om verduurzamende maatregelen te nemen
- f. Mijn verhuurder / VvE wil geen maatregelen nemen
- g. Mijn huis is al duurzaam opgeleverd (**exclusief maken**)
- h. Ik wil mijn huis niet verduurzamen (**exclusief maken**)
- i. Anders, namelijk

12. Bij wie ligt volgens u de grootste (financiële) verantwoordelijkheid om uw woning te verduurzamen?

- a. De overheid
- b. De eigenaar van het huis (**voor huurders: "Mijn verhuurder", voor mensen in een vve: "De VvE waar ik deel van uitmaak", voor kopers zonder vve: "Ikzelf als eigenaar", afhankelijk van de woonsituatie uit vraag 1**)
- c. De energieleveranciers
- d. Weet ik niet
- e. Ik wil mijn woning niet verduurzamen

Vraag 13 alleen stellen aan mensen die in vraag 1 hebben aangegeven huurder te zijn.

13. Aan welke maatregelen om te verduurzamen zou uw verhuurder het meeste geld moeten uitgeven?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Plaatsen van HR++ glas
- b. Isoleren van muren, vloer en dak
- c. Plaatsen van zonnepanelen
- d. Plaatsen van een (hybride) warmtepomp
- e. Anders, namelijk
- f. Bestaande woningen volledig verduurzamen (exclusief maken)
- g. Geen van deze (exclusief maken)

Informatie en ondersteuning

14. Vindt u dat u voldoende informatie heeft om te bepalen welke maatregelen om te verduurzamen voor u het beste zijn?

- a. Ja, ik heb zelf voldoende informatie
- b. Nee, maar ik weet waar ik die informatie (online) kan vinden
- c. Nee en ik weet ook niet waar ik die informatie moet vinden
- d. Nee en ik hoef hier ook geen informatie over
- e. Weet ik niet

15. Aan welke vorm van ondersteuning heeft u behoefte?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Financiële ondersteuning (subsidies, leningen)
- b. Praktische hulp bij het duurzamer maken
- c. Een (energie-) coach die mij informeert
- d. Informatie over de verschillende mogelijkheden in mijn huis
- e. Informatie over goede en betrouwbare partijen die kunnen helpen bij het verduurzamen van mijn woning
- f. Begeleiding van het proces binnen mijn VvE (alleen tonen indien VvE in vraag 1)
- g. Begeleiding bij het aanzetten van mijn verhuurder tot het nemen van verduurzamende maatregelen (alleen tonen indien huurder in vraag 1)
- h. Anders, namelijk
- i. Ik mis geen ondersteuning (exclusief maken)

16. Waarover wilt u meer weten als het gaat om het duurzamer maken van uw woning?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Zonnepanelen
- b. Warmtepompen
- c. Warmtenet (collectief)
- d. Isolatie
- e. Energieopslag (thuisaccu)

- f. Advies op maat voor mijn woonsituatie
- g. Subsidies en financieringsmogelijkheden
- h. Kosten / baten van de verduurzamingsmaatregel
- i. Ervaringen van andere bewoners
- j. Anders, namelijk
- k. Geen informatiebehoefte (**exclusief maken**)

Alleen indien 16 = niet k

17. Hoe zou u geïnformeerd willen worden over de onderwerpen uit de vorige vraag?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. In een persoonlijk gesprek (bijvoorbeeld, energiecoach)
- b. Tijdens een fysieke bijeenkomst met het hele dorp
- c. Tijdens een fysieke bijeenkomst in mijn straat/wijk
- d. Via nieuwsbrieven per mail
- e. Via de website van het Dorpsplatform Prinsenbeek
- f. Via de sociale media van de gemeente Breda
- g. Via Prinsenbeeknieuws
- h. Anders, namelijk
- i. Geen behoefte aan informatie (**exclusief maken**)

18. Welke van de onderstaande websites kent u?

Meerdere antwoorden mogelijk

- a. Breda.nl/duurzaam-wonen
- b. Milieucentraal.nl
- c. Verbeterjehuis.nl
- d. RVO.nl
- e. Regionaalenergieloket.nl
- f. Geen van deze (**exclusief maken**)

Achtergrondvragen

1. Wat is uw geslacht?

- a. Man
- b. Vrouw
- c. Anders
- d. Wil ik niet zeggen

2. Tot welke leeftijdscategorie behoort u?

- a. 18 – 25
- b. 26 – 40
- c. 41 – 64
- d. 65 +

e. Wil ik niet zeggen

3. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?

a. 1

b. 2

c. 3

d. 4

e. 5 of meer

f. Wil ik niet zeggen

4. Wat is uw opleidingsniveau?

a. Geen onderwijs / basisonderwijs

b. lbo / vbo / vmbo

c. mavo / havo of vwo (eerste drie jaar) / ulo / mulo

d. mbo 2, 3, 4 of mbo oude structuur (vóór 1998)

e. havo of vwo (overgegaan naar de vierde klas) / hbs

f. hbo of universiteit

h. Weet niet/wil ik niet zeggen

5. **Kent u de activiteiten van het Dorpsplatform Prinsenbeek (DPP)?**

a. Ja, ik ben bekend met de projecten/activiteiten van het DPP

b. Ik weet dat het DPP bestaat, maar ik weet niet wat het doet

c. Nee, ik had nog niet eerder gehoord van het DPP

Namens het Dorpsplatform Prinsenbeek bedanken wij u voor het invullen van deze enquête.

De resultaten van de enquête worden gepubliceerd op de websites:

www.Dorpsplatform-Prinsenbeek.nl en www.prinsenbeeknieuws.nl

Wilt u geïnformeerd worden over de activiteiten van het Dorpsplatform Prinsenbeek, vul dan hieronder uw email adres in.

- A. ja, ik wil geïnformeerd worden over de activiteiten van het Dorpsplatform Prinsenbeek, mijn email adres is : (INVULVELD EMAIL)
- B. Geen interesse

Deze enquête voldoet aan richtlijnen van de privacywet AVG.

B. Achtergrondkenmerken

Geslacht	Aantal	Percentage
Man	716	66,4%
Vrouw	323	30,0%
Anders	2	0,2%
Wil ik niet zeggen	37	3,4%
Total	1078	100,0%

Leeftijdscategorie	Aantal	Percentage
18 – 25	2	0,2%
26 – 40	120	11,1%
41 – 64	459	42,6%
65 +	478	44,3%
Wil ik niet zeggen	19	1,8%

Huishoudgrootte	Aantal	Percentage
1	154	14,3%
2	592	54,9%
3	104	9,6%
4	164	15,2%
5 of meer	39	3,6%
Wil ik niet zeggen	25	2,3%

Opleidingsniveau	Aantal	Percentage
Laag	172	16,0%
Midden	278	25,8%
Hoog	568	52,7%
Weet niet / wil ik niet zeggen	60	5,6%

Contactgegevens

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
053 - 200 52 00
KVK-nummer 08198802
info@ioresearch.nl
www.ioresearch.nl

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 - 308 48 00
info@ioresearch.nl
www.ioresearch.nl